

PRENDRE PARTIT

UNA EXPERIÈNCIA AMB L'AGENDA LLATINOAMERICANA

IRENE CASELLAS

Girona, Espanya

De les idees als fets. Del compromís a l'actuació. De la teoria a la pràctica. La comissió de l'Agenda Latinoamericana Mundial, que des de fa catorze anys treballa en l'àmbit de les comarques gironines per promoure els valors de justícia i solidaritat aprofitant aquesta eina que teniu a les mans, és un exemple de com convertir les bones intencions en bones realitats. És una possibilitat d'incidir en la societat per canviar-la. És, en definitiva, una nova manera de fer política, si entenem que la política no és només allò que decideixen els governs o el que volen els poderosos, sinó totes aquelles actuacions que, vinguin d'on vinguin, estan dirigides a transformar la societat, la ciutadania, la "polis".

La història de la Comissió neix amb la Coordinadora d'ONG de les comarques gironines i l'Alt Maresme, una plataforma unitària que es va constituir el 1994 a Torroella de Montgrí (Baix Empordà, Catalunya). Un bon nombre de persones vinculades a diferents entitats, amb sensibilitats diverses i prioritats que no sempre coincidien van fer l'esforç d'aplegar-se per compartir informació, consensuar actuacions i reflexionar conjuntament. L'experiència va ser tot un èxit i actualment la Coordinadora agrupa gairebé un centenar d'entitats. El punt de partida de totes elles, tal i com es recull en el codi ètic que regeix les seves actuacions i que cada entitat ha d'aprovar per poder incorporar-se a la xarxa, és treballar en la transformació de la societat cercant un ordre social més just.

Entre les moltíssimes activitats, campanyes i iniciatives que són possibles gràcies a l'existència de la Coordinadora hi ha la difusió de l'Agenda Latinoamericana Mundial i els materials pedagògics que l'acompanyen. Aquesta tasca es fa a través de la Comissió, que és volgutament oberta, plural i participativa. Es tracta d'una taula de treball que funciona de manera assembleària -es fan dues assemblees anuals, una per preparar l'inici de la campanya de difusió i l'altra quan es tanca, per valorar com ha

funcionat- i per tant les decisions es discuteixen i es consensuen entre tots. Mig centenar de persones estan compromeses en aquesta tasca i hi fan les seves respectives aportacions.

Els membres de la Comissió són els primers a insistir que aquesta no és, ni vol ser, una ONG. «No ens interessa tant vendre agendas, amb el remanent de les quals poder encarar tal o qual projecte, com mantenir i augmentar el caliu del missatge de l'Agenda. L'Agenda mateixa és el projecte!», expliquen.

Cada tardor, la maquinària de sensibilització es posa en marxa per preparar la llarga llista de presentacions de l'Agenda i els seus materials davant un públic ben heterogeni: casals d'avis, centres cívics, entitats solidàries, instituts, universitats, grups escoltes, regidories d'ajuntaments... Tot plegat aprofitant aquesta gran eina de formació i transformació, sense excloure a ningú. Hi ha una gran quantitat de gent que fa coses relacionades amb l'Agenda, independentment de la ideologia que tingui i del partit que voti, si vota.

Aquesta bona resposta que cada any té la campanya ens porta a pensar que generar consciència i compromís, quan es fa de manera oberta i seriosa, no és un repte tan inabastable. Malgrat la desídia i l'apatia que veiem créixer sovint en el nostre entorn, hi ha molta més gent del que sembla disposada a buscar un nou model de convivència, una nova fórmula de ciutadania, i només cal encertar precisament en les estratègies per engrescar-la per poder aprofitar aquest gran potencial.

Des de la Comissió això s'ha anat treballant durant tots aquests anys, amb molt d'encert. Paral·lelament a la difusió dels valors de l'Agenda han anat apareixent altres materials complementaris amb una clara vocació pedagògica. Un d'ells és el calendari solidari, en forma de pòster, que destaca en cada mes una efemèride. Són dotze apunts diferents cada any, que ens recorden, aprofitant dates concretes, algunes de les causes que conti-

nuen pendants en aquest món globalitzat. Fets i personatges d'arreu del món ens interpel·len des d'aquest calendari, que no és estrany veure penjat tant en aules com en despatxos. Tot i que ha nascut a Catalunya, el calendari també s'edita en castellà i en miskito (la llengua indígena que parlen a la costa atlàntica de Nicaragua). L'objectiu és que es pugui difondre també a Llatinoamèrica, especialment a Nicaragua i a les comunitats de la seva costa atlàntica, molt vinculades a municipis catalans per mitjà de llaços d'agermanament. De fet, la tria de les efemèrides es fa de manera consensuada a un costat i altre de l'Atlàntic, i és un bon exemple del que aquí s'anomena campanya d'anada i de tornada, una fórmula per establir nous ponts entre uns i altres. L'objectiu és aconseguir que el mateix procés de difusió que l'Agenda té a Catalunya també es pugui dur a terme a Llatinoamèrica, el lloc on ha nascut però on, per desgràcia, moltes persones no es poden permetre el luxe de comprar-la. La idea és, doncs, retornar en forma de materials allò que l'Agenda aporta com a formació i compromís. Per aquest motiu s'han mobilitzat institucions com el Fons Català de Cooperació o l'Agència Catalana de Cooperació, que dediquen projectes a la difusió de l'esperit de la campanya de l'Agenda entre col·lectius i comunitats de base, sobretot de poblacions que participen en diferents agermanaments. Així, gràcies a la iniciativa d'anada i tornada, moltes més agendes arriben a Nicaragua, Perú, Brasil, la República Dominicana, Cuba, Guatemala, El Salvador, Hondures i Mèxic. Es toquen tecles molt diverses: «Fem arribar l'Agenda al seu propi bressol, on és desconeguda o prohibitiva pel seu preu, la distribuïm en un marc coherent amb la nostra línia ideològica, hi fem participar una entitat supramunicipal com és el Fons, i hi aporten diners sobretot els ajuntaments que tenen agermanaments amb aquestes zones, amb la qual cosa ajudem a mantenir viva la coordinació entre pobles. Sense perdre de vista que el Sud canviarà en la mesura que canviem el Nord i que, per tant, la feina prioritària de transformació l'hem de fer aquí. La campanya d'anada i de tornada és un encert perquè lliga utopia i conscienciació», afirmen els membres de la Comissió.

Amb aquest mateix criteri de prioritzar la tasca

pedagògica, també s'edita el Mapa de la Vergonya, un mapa en el format Peters que destaca algunes de les dades més flagrants sobre l'Índex de Desenvolupament Humà en diferents indrets del món. Permet veure, amb un simple cop d'ull, les grans diferències entre els països rics i els espoliats. La llista de materials impulsats des de la Comissió continua: pòsters amb els textos del darrer discurs de Charles Chaplin a la pel·lícula «El Gran Dictador», una crida a la justícia i la llibertat, i sobre la realitat del Deute Extern a partir d'un text de Guacapuro Cuactemoc; un interessantíssim documental per a televisió sobre els 15 anys de l'Agenda, amb testimonis de les dues bandes de l'Atlàntic; o l'exposició que commemora també aquest aniversari, molt cridanera i alhora pedagògica, que ha tingut tan bona acollida que fins i tot s'ha hagut de doblar, amb una nova còpia, per poder-la oferir a totes les institucions i col·lectius que la demanen. Sense oblidar la gran novetat de l'any passat, el conte L'Agenda de Don Paulo, perquè els més petits puguin entendre, ben aviat, els conceptes de compromís i solidaritat. També s'estan duent a terme projectes musicals i en format àudio, per facilitar encara més la tasca de difusió.

I la feina no s'atura aquí. La Comissió manté molt bones relacions amb grups i entitats diverses, algunes oficials i altres no tant. A part de coeditar l'Agenda en la seva versió catalana i tots els materials complementaris, participa en la xarxa d'agermanaments de municipis catalans amb pobles i ciutats de Nicaragua. En definitiva, la Comissió és una suma d'esforços i de compromisos, un gran actiu de responsabilitat i esperança que ens convida a prendre partit. Un exemple a seguir.

En la seva història hi hauria de parar esment tothom qui valori que la política va més enllà de les eleccions i els partits, tothom qui vulgui participar d'una manera constructiva en la creació d'una societat més justa, totes les persones que no es vulguin quedar de braços plegats pensant que davant les grans i greus desigualtats del món ja no hi ha res a fer.